

6. ROČNÍK SEMINÁŘE KE ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ ŠEDÉ LITERATURY

23. října 2013

Národní technická knihovna (NTK) pořádá již 6. ročník Semináře ke zpřístupňování šedé literatury, jehož prostřednictvím zajišťuje prezentaci informací o šedé literatuře, podporuje odbornou diskusi a přináší aktuality v národním i světovém kontextu. Ročníky semináře do roku 2011 proběhly v rámci plnění projektu, který byl zaměřen na vybudování Národního úložiště šedé literatury (NUŠL). V roce 2011 byl projekt úspěšně zakončen a provoz NUŠL se zařadil mezi stabilní služby NTK. Součástí této služby je i pokračování informační podpory a pořádání seminářů.

Pro letošní ročník semináře bylo zvoleno téma »šedá literatura a výzkumná data«. Posouváme se tedy od vlastních dokumentů z výzkumu k informacím, které jsou výchozím bodem každé vědecké publikace. Představen bude pojem přidružené publikace (enhanced publications), se kterým se začínáme setkávat v poslední době. Výzkumným datům a jejich souvislostí se šedou literaturou se bude věnovat hned několik přednášejících. Nebudou chybět ani oblíbené přednášky z oblasti práva.

Úvodní příspěvek bude věnován právě pojmu »enhanced publications«. Jeho výklad, souvislosti a současný stav těchto publikací v ČR představí Petra Pejšová a Hana Vyčítalová. Na podobné téma, avšak v evropském kontextu, promluví Jochen Schirrwagen a Najko Jahn, členové projektového týmu iniciativy OpenAIREplus. První právní příspěvek bude věnován problematice veřejných licencí v souvislosti s výzkumnými daty. Na závěr dopoledního bloku vystoupí Slavomíra Vavreinová s příspěvkem na téma práce s výsledky výzkumu a praxe s jejich zveřejňováním v prostředí veřejné výzkumné instituce.

Odpolední blok zahájí Josef Patzak z Chmelařského institutu. Ten naváže na příspěvek Slavomíry Vavreinové, jeho téma bude obdobné, ale v odlišném prostředí soukromé výzkumné instituce. Následovat bude druhý příspěvek z oblasti práva. Michal Košík bude hovořit o právní odpovědnosti subjektů, které provozují digitální repozitář. O tom, jak je možné nakládat s výsledky z výzkumu, které si výzkumníci chtějí patentovat, promluví Jana Pavková z Úřadu průmyslového vlastnictví.

Poslední blok semináře bude věnován vysokoškolským kvalifikačním pracím, které k šedé literatuře patří. Centrální registr VŠKP a Antiplagiátorský systém na Slovensku představí Juraj Noge a Marta Dušková z Centra vedecko-technických informací v Bratislavě. Antiplagiátorskými systémy se bude zabývat i Jan Mach, jeho příspěvek bude zaměřen na porovnání různých systémů. Pavel Kocourek zakončí seminář tradičními novinkami v Centrálním rozhraní NUŠL, ale především zhodnotí zavedení automatické indexace pro potřeby NUŠL.

Na Seminář ke zpřístupňování šedé literatury naváže seminář »Open Access aneb Open your mind!«, který se bude konat v rámci Open Access Week 24. 10. 2013.

PROGRAM

8.30–9.30

» Registrace účastníků

Dopolední program

9.30

» Zahájení semináře

9.35–10.00

» Přidružené publikace v České republice

Petra Pejšová, Hana Vyčítalová
Národní technická knihovna

10.00–10.30

» Research in Context

Jochen Schirrwagen, Najko Jahn
University of Bielefeld

10.30–11.10

» Veřejné licence, šedá literatura a výzkumná data

Matěj Myška
Masarykova univerzita, Ústav práva a technologií

11.10–11.30

» Prezentace výsledků výzkumu

Slavomíra Vavreinová
Výzkumný ústav potravinářský Praha, v. v. i.

11.30–12.30

» Přestávka na oběd

ABSTRAKTY

Přidružené publikace v České republice

Petra Pejšová, Hana Vyčítalová. Národní technická knihovna

Cílem příspěvku je představit termín »přidružené publikace« (anglicky enhanced publications) českému publiku. Přidružené publikace jsou novým typem vědeckého publikování. Jedná se o zvláštní dodatečné materiály propojené s elektronickými publikacemi, jako jsou výzkumná data, modely, algoritmy, obrázky, metadata, post-publikovaná data (např. komentáře) a další. Součástí příspěvku bude prezentace průzkumu stavu přidružených publikací v České republice.

Research in Context

Jochen Schirrwagen, Najko Jahn. University of Bielefeld

Znalost kontextu vědeckých výsledků pomáhá zlepšovat vyhledávání, sdílení a opětovné užití výsledků výzkumu uživatelům v knihovnách i vědeckých komunitách. OpenAIREplus usnadňuje přístup k výsledkům evropskému výzkumu. Jedním z cílů OpenAIREplus je snaha propojovat výzkumné publikace s daty z výzkumu a informacemi o autorech a grantech. Příspěvek ukáže na příkladu z oblasti sociálních věd, jak je možné využívat přidružené publikace vědeckých výstupů (tzv. enhanced publications).

Veřejné licence, šedá literatura a výzkumná data

Matěj Myška. Masarykova univerzita, Ústav práva a technologií

Příspěvek se zaměřuje na právní aspekty licencování výzkumných dat pod veřejnými licencemi a/nebo za podmínek Open Definition. Po obecném představení souvisejících základních institutů autorského práva jsou specificky analyzovány licence Creative Commons 4.0, Open Data Commons Open Database License a Open Data Commons Public Domain Dedication and Licence.

Prezentace výsledků výzkumu

Slavomíra Vavreinová. Výzkumný ústav potravinářský Praha, v. v. i.

Výsledky výzkumu jsou předmětem publikací i dokumentů s patentoprávní ochranou. Jsou však také předmětem periodických a závěrečných zpráv, přednášek nebo vývěskových sdělení na konferencích nebo workshopech. Ty první jsou dostupné široké veřejnosti, ty druhé jen užšímu okruhu zájemců, např. účastníkům příslušné konference nebo administrátorům výzkumných programů a projektů. Daleko větší možnost prezentace a využití těchto výsledků skýtá NUŠL.

Výzkumné dokumenty v Chmelařském institutu, s. r. o., Žatec, zpřístupňování plných textů a dat z výzkumu

Josef Patzak. Chmelařský institut, s. r. o., Žatec

Odborný příspěvek shrnuje typy výzkumných dokumentů vznikajících v rámci výzkumné činnosti Chmelařského institutu, s. r. o., v Žatci a možnosti zpřístupňování plných textů a dat z výzkumu z pohledu autorských práv a firemní politiky.

Právní odpovědnost repozitářů

Michal Koščík. Masarykova univerzita, Ústav práva a technologií

Příspěvek se bude věnovat právnímu postavení subjektů provozujících dokumentové repozitáře ve vztahu ke specifickým pravidlům odpovědnosti poskytovatelů služeb informační společnosti.

Možnosti ochrany technických řešení v České republice

Jana Engelová Pavková. Úřad průmyslového vlastnictví ČR

Předmětem příspěvku je ochrana technických řešení patentem a užitným vzorem v České republice. Posluchači budou seznámeni s průběhem řízení o těchto dvou institutech před Úřadem průmyslového vlastnictví, s jejich finanční a časovou náročností a možnostmi, které poskytují. Dalšími tématy budou evropský patent a aktuální vývoj evropského patentu s jednotným účinkem. Přiblížena bude i patentová ochrana podle Smlouvy o patentové spolupráci. Zmíněny budou i volně dostupné patentové databáze a systémy patentových třídění.

Centrální register závěrečných prací a antiplagiátorský systém ako komplexné riešenie na národnej úrovni

Juraj Noge, Marta Dušková. Centrum vedecko-technických informácií SR

Cieľom príspevku je predstaviť Centrálny register závěrečných prací v SR a systém na kontrolu originality dokumentov ako komplexné riešenie na národnej úrovni, ciele i východiská projektu, riešenie organizačných a legislatívnych problémov, technické riešenie, implementáciu a skúsenosti zo štvorročného prevádzkovania. Uvedieme niekoľko štatistických údajov, zhrnutie prínosov a ohlasov systému ako i naznačenie ďalšieho rozvoja a využitia systému v budúcnosti. Stručne budú spomenuté aj ostatné centralizované systémy, ktoré prevádzkuje CVTI SR.

Antiplagiátorské nástroje pro naše repozitáře

Jan Mach. Vysoká škola ekonomická

Prezentace je zaměřena na test a komparační analýzu systémů na odhalování duplicit (tzv. antiplagiátorských systémů) vhodných pro repozitáře vysokoškolských kvalifikačních prací v ČR. V příspěvku bude popsán proces testování a budou prezentovány výsledky, které mohou pomoci při rozhodování o vhodném antiplagiátorském nástroji pro kontrolu kvalifikačních prací i dalších typů šedé literatury.

Automatická indexace šedé literatury hesly Polytematického strukturovaného hesláře

Pavel Kocourek, INCAD, s. r. o.

Příspěvek bude věnován automatické indexaci šedé literatury hesly Polytematického strukturovaného hesláře v Národním úložišti šedé literatury. V příspěvku bude popsán výchozí stav, předchozí zkušenosti, analýza, jednotlivé kroky realizace až po předvedení výsledné indexace.

Odpolední program

12.30–13.00

» **Výzkumné dokumenty v Chmelařském institutu, s. r. o., Žatec, zpřístupňování plných textů a dat z výzkumu**
Josef Patzak

Chmelařský institut, s. r. o., Žatec

13.00–13.30

» **Právní odpovědnost repozitářů**
Michal Koščík

Masarykova univerzita, Ústav práva a technologií

13.30–14.00

» **Možnosti ochrany technických řešení v České republice**

Jana Engelová Pavková

Úřad průmyslového vlastnictví ČR

14.00–14.20

» **Přestávka na kávu**

14.20–14.50

» **Centrálny register závěrečných prací a antiplagiátorský systém ako komplexné riešenie na národnej úrovni**

Juraj Noge, Marta Dušková

Centrum vedecko-technických informácií SR

14.50–15.20

» **Antiplagiátorské nástroje pro naše repozitáře**

Jan Mach

Vysoká škola ekonomická

15.20–15.50

» **Automatická indexace šedé literatury hesly Polytematického strukturovaného hesláře**

Pavel Kocourek

INCAD, s. r. o.

národní
úložiště
šedé
literatury

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

REGISTRACE A DALŠÍ INFORMACE

Seminář se koná v Národní technické knihovně v Ballingově sále.

Účast na semináři je zdarma, nutná je pouze online registrace do 20. 10. 2013.

Registrace: <http://www.techlib.cz/cs/2477-seminar-ke-zpristupnovani-sede-literatury-2013/>

Elektronický sborník je dostupný na: <http://nustechlib.cz/index.php/Sborniky>

Seminář bude moderovat Radka Římanová.